

SCIENCE AND EDUCATION

ISSN 2181-0842

VOLUME 3, ISSUE 4

APRIL 2022

SCIENCE AND EDUCATION

SCIENTIFIC JOURNAL

ISSN 2181-0842

VOLUME 3, ISSUE 4

APRIL 2022

www.openscience.uz

SCIENCE AND EDUCATION
SCIENTIFIC JOURNAL VOLUME 3 ISSUE 4

Executive Secretary

Tusmatova Nozima Inomovna

Editorial board

Z.Yaxshieva

Jizzakh State Pedagogical Institute, Doctor of Chemical Sciences

S.Sangwa

African Leadership University, Doctor of Business Administration

S.Otakulov

Jizzakh Polytechnic Institute, Doctor of Physical and Mathematical Sciences

M.A.S.Khasawneh

King Khalid University, Special Education, PhD

Sh.Akramova

Military-technical Institute of the National Guard, Doctor of Pedagogical Sciences

E.M.Colocassides

College of Tourism & Hotel Management, Doctor of Science in Communication

B.Sultonov

Tashkent Pharmaceutical Institute, Doctor of Technical Sciences

Ya.L.Chernyavskaya

Tyumen State Medical University, Candidate of Philological Sciences

A.Sidiqov

Tashkent Institute of Chemical Technology, Doctor of Chemical Sciences

W.B.Vidona

Edo State University, Anatomy, PhD

B.Kucharov

Institute of General and Inorganic Chemistry of the Academy of Sciences, Doctor of Technical Sciences

I.Eshmetov

Institute of General and Inorganic Chemistry of the Academy of Sciences, Doctor of Technical Sciences

M.Abdullaev

Andijan State University, Doctor of Historical Sciences

Z.Tojjeva

National University of Uzbekistan, Doctor of Geographical Sciences

N.Jiyanova

Tashkent Financial Institute, Candidate of Economic Sciences

X.Qobulov

Tashkent Financial Institute, Candidate of Economic Sciences

A.Nabiev

Tashkent Institute of Chemical Technology, PhD in Technical Sciences

A.Turgunbayeva

Namangan State University, PhD in Psychological Sciences

B.Xaynazarov

National University of Uzbekistan, PhD in Historical Sciences

M.Voxidova

Tashkent State Institute of Oriental Studies, PhD in Economics

A.Rahmonov

Republican Scientific-Practical Center, PhD in Pedagogical Sciences

G.Ochilova

Karshi Institute of Engineering and Economics, Candidate of Philosophical Sciences

B.Omonov

Karshi State University, PhD in Philosophical Sciences

O.Axmedova

Bukhara Institute of Engineering and Technology, PhD in Technical Sciences

G.Jumanazarova

Jizzakh State Pedagogical Institute, Doctor of Philological Sciences

T.Sabirjonov

Fergana Polytechnic Institute, Candidate of Technical Sciences

Sh.Ismoilov

Tashkent State Law University, Doctor of Sciences in Law

M.Rahimov

Tashkent State Law University, Doctor of Philosophy in Law

L.Rahimkulova

Tashkent State Law University, Doctor of Philosophy in Law

A.Sultonov

Jizzakh Polytechnic Institute, PhD in Economics

Mas'ul kotib

Tusmatova Nozima Inomovna

Tahririyat

Z.Yaxshieva

Jizzax davlat pedagogika instituti, kimyo fanlari doktori

S.Sangwa

African Leadership University, Doctor of Business Administration

S.Otaqulov

Jizzax politehnika instituti, fizika-matematika fanlari doktori

M.A.S.Khasawneh

King Khalid University, Special Education, PhD

Sh.Akramova

Milliy gvardiya harbiy-texnik instituti, pedagogika fanlari doktori

E.M.Colocassides

College of Tourism & Hotel Management, Doctor of Science in Communication

B.Sultonov

Toshkent farmatsevtika instituti, texnika fanlari doktori

Ya.L.Chernyavskaya

Томский государственный медицинский университет, кандидат филологических наук

A.Sidiqov

Toshkent kimyo-texnologiya instituti, kimyo fanlari doktori

W.B.Vidona

Edo State University, Anatomy, PhD

B.Kucharov

Fanlar akademiyasi Umumiy va noorganik kimyo instituti, texnika fanlari doktori

I.Eshmetov

Fanlar akademiyasi Umumiy va noorganik kimyo instituti, texnika fanlari doktori

M.Abdullayev

Andijon davlat universiteti, tarix fanlari doktori

Z.Tojjeva

O'zbekiston milliy universiteti, Geografiya fanlari doktori

N.Jiyanova

Toshkent moliya instituti, iqtisod fanlari nomzodi

X.Qobulov

Toshkent moliya instituti, iqtisod fanlari nomzodi

A.Nabiev

Toshkent kimyo texnologiya instituti, texnika fanlari PhD

A.Turgunbayeva

Namangan davlat universiteti, psixologiya fanlari PhD

B.Xaynazarov

O'zbekiston milliy universiteti, tarix fanlari PhD

M.Voxidova

Toshkent davlat sharqshunoslik instituti, iqtisodiyot fanlari PhD

A.Rahmonov

Respublika ilmiy-amaliy markaz, pedagogika fanlari PhD

G.Ochilova

Qarshi muxandislik-iqtisodiyot instituti, falsafa fanlari nomzodi

B.Omonov

Qarshi davlat universiteti, falsafa fanlari PhD

O.Axmedova

Buxoro muxandislik-texnologiya instituti, texnika fanlari PhD

G.Jumanazarova

Jizzax davlat pedagogika instituti, filologiya fanlari doktori

T.Sabirjonov

Farg'ona politehnika instituti, texnika fanlari nomzodi

Sh.Ismoilov

Toshkent davlat yuridik universiteti, yuridik fanlari doktori

M.Rahimov

Toshkent davlat yuridik universiteti, yuridik fanlari falsafa doktori

L.Rahimkulova

Toshkent davlat yuridik universiteti, yuridik fanlari falsafa doktori

A.Sultonov

Jizzax politehnika instituti, iqtisodiyot fanlari PhD

173.	Shoxrux Mansurovich Salixov, Timur Mansurovich Salixov, Muxsina Raxmatovna Shoymardonova Sport jarayonlarida o'zini o'zi boshqarish hissiy jarayonlarning o'ziga xosligi	1087
174.	Nilufar Faxrutdinovna Akhmedova, Jamila Ulug'bekovna Kurbanova Importance of innovative games in teaching foreign languages	1093
175.	Nilufar Shokir qizi Bultakova, Zebo Akram qizi Aliyeva The role of a teacher in teaching process	1097
176.	Махмуд Мухамедович Тураев Оздоровительная физическая культура её основы и инновационные технологии	1102
177.	Malika Lukmanovna Umedjanova Yoshlarning ma'naviy tarbiyasida "Qobusnoma" asarining o'rni	1109
178.	Hilola Akramjonovna Bo'ronova, Matluba Zaylobiddin qizi Ahliddinova Bodinamik modelning o'ziga xos jihatlari	1115
179.	Orifjon Boboramazonovich Xakimov O'zbekistonning janubiy hududi hisoblangan Surxondaryo viloyatida faoliyat ko'rsatib kelayotgan "Jarqo'rg'on", "Sharshara", "Mahliyo", "Qo'ng'iro't" va "Zevar" folklor-etnografik jamoalari xususida	1120
180.	Oygul Olimovna Xalloqova "Aqliy hujum" va "Keys study" metodlarini texnologiya darslarida qo'llash	1126
181.	Oygul Olimovna Xalloqova Evristik faoliyat texnologiyalaridan foydalanib o'quvchilarda ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirish	1134
182.	Abdullo Nurilloevich Xudoyorov Psixologlarda kasbiy refleksiyaning rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik shartlari	1141
183.	Komila Bahrom qizi Xurramova Mardikorlikka qarshi chiqqan mardikorlar	1147
184.	Farida O'tkirovna Yarashova O'smirlar tarbiyasida uchraydigan salbiy xulq-atvorlar psixologiyasi	1154
185.	Dilhayo Shahriyrovna Yaylovova Stressli vaziyatlarda psixologik muhofazaning ijtimoiy psixologik xususiyatlari	1160
186.	Maftuna To'lqun qizi Yulchiyeva Ijodkor shaxsni rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	1166
187.	Muhabbat Yorqinxon qizi Zohidova Aqli zaif o'quvchilar lug'at zahirasini boyitish texnologiyalari	1171
188.	Zulayho Abdullayeva Fortepiano ijrochiligi pedagogik-psixologik mahoratiga nazariy izohlar	1176
189.	Анвар Абдурахмонович Абдусаматов, Уткир Курбонович Утанов Современные возможности художественно-эстетического воспитания школьников через музыкальные кружки	1181
190.	Шерзод Хусан ўгли Эргашев, Дилмурод Исламов Солнечный край Узбекистан. Исполнительство на дойре и свадьба (на примере дойристок Узбекистана)	1187
191.	Наргиза Бахтиёр қизи Қувватова, Саидий Саид Болтазода Интерпритация современных методов работы с малоуспеваемыми музыкантами	1193
192.	Дурдона Акмал қизи Ропиева, Саидий Саид Болтазода Вокально-хоровые песни, обработка народных песен и развития мастерства учащихся	1200
193.	Зоҳиджон Мурот ўгли Хайитов, Хасан Сулаймонович Омонов Музыкальное воспитание школьников. Развитие музыкальных способностей, памяти, интуиции	1206

Sport jarayonlarida o'zini o'zi boshqarish hissiy jarayonlarning o'ziga xosligi

Shoxrux Mansurovich Salixov
Timur Mansurovich Salixov
Buxoro davlat universiteti
Muxsina Raxmatovna Shoymardonova
6-IDUM

Annotatsiya: Mazkur maqolada hissiy holatlarnig qay darajada kechishi sport jarayonlaridagi his-hayajon holatlari, har bir sportchini shaxsining xarakter sifatlaridan kelib chiqib hissiyotini boshqara olish qobiliyatlari o'rganilgan

Kalit so'zlar: Sport jarayonlarida hissiyot, sport faoliyati, jismoniy tarbiya, Stress, sport psixologiyasi, hissiyot va irodaviylik

Self-control of emotional processes in sports process

Shokhrukh Mansurovich Salikhov
Timur Mansurovich Salikhov
Bukhara State University
Muxsina Rakhmatovna Shoymardonova
6-IDUM

Abstract: This article examines the extent to which emotional states occur, the emotional states in sports, and the ability of each athlete to control his emotions based on his personality traits.

Keywords: Emotions in sports, sports activities, physical education, Stress, sports psychology, emotions and willpower

Prezidentimizning sportga qaratayotgan e'tiborlari sportchilarimizga hech kimdan kam bo'lmagan sharoitlarning yaratib berilishi ularning jahonda yetakchi bo'lgan davlatlarning sportchilari bilan tengma teng hatto ulardan ancha ildamlab ketishini yaqqol misol qilib ko'rsatishimiz mumkin bo'ladi.

O'zini-o'zi hissiy boshqarish adekvat, maqsadga yo'naltirilgan, integratsiyalashgan psixikaning namoyon bo'lish shartidir. Sportchining o'zini-o'zi tarbiyalashi va o'zini-o'zi takomillashtirishi, sportning texnika va taktikasiga oid ta'lim olishi, kasbiy faoliyati, jamiyatlardagi hatti-harakatlari muntazam ravishda undan o'zini-o'zi boshqarishni talab qiladi. Bu ong va sportchining o'zini-o'zi anglashining

muhim belgisi hisoblanadi. U sportchining o'z ichki dunyosi va tashqi ob'ektiv borliqni adekvat psixik aks ettirish sharti sifatida yuzaga keladi. O'zini-o'zi boshqarish sportchini yuqori darajadagi murakkab tizimining va g'alabaning nishonasi sifatida yuzaga keladi va sportchi faolligining ajralmas qismi hisoblanadi.

Hissiyot faoliyatning ichki qiyinchiliklarini yengishga qaratilgan ongli tuzilma va o'z-o'zini boshqarish sifatida eng avvalo o'ziga, o'z hissiyotlariga, xatti-harakatlariga hukmronlik qilishdir. Bu hukmronlik har xil sportchilarda har xil darajada ifodalanishi hammaga ma'lumdir. Oddiy ong o'zining namoyon bo'lishi tezligiga qarab farqlanadigan, bir qutbda irodaning kuchi, boshqa birida esa kuchsizligini ifodalaydigan irodaning individual xususiyatlarining spektrini qayd qiladi. Kuchli irodaga ega bo'lgan sportchi qo'yilgan maqsadlarga erishish yo'lida uchraydigan istagan qiyinchiliklarni bartaraf eta oladi, ayni chog'da qat'iylik, mardlik, jasurlik, chidamlilik kabi hissiy irodaviy fazilatlarni namoyon qiladi. Irodasi sust sportchilar qiyinchiliklar oldida ojizlik qiladilar, qat'iyatlik, sabr matonat ko'rsatmaydilar, xulq-atvor va faoliyatning ancha yuksak, ma'naviy jihatdan oqlangan motivlari uchun o'zlarini tuta bilmaydilar, bir daqiqalik maylni yo'qota olmaydilar.

Jamiyat a'zosi bo'lgan sportchi o'zining butun faoliyati davomida atrofdagi kishilar uchun nazoratning ob'ekti bo'lib kelgan. Jamiyat nazorati ostida sport maktabi o'quvchisi ta'lim oladi va tarbiyalanadi, sport faoliyati bilan band bo'ladi, axloq qoidalari asosida xatti-harakatlarini amalga oshiradi. Boshqa tomondan, sportchi nazoratning sub'ekti sifatida uning o'zi nazorat mexanizmlarini tashuvchisi hisoblanadi. Bu nazorat boshqalarga yoki shaxsning o'ziga yo'naltirilgan bo'ladi. Birinchi holatda nazorat obyekti bo'lib boshqalarning xatti-harakatlari va ijtimoiy, tabiiy va texnik tizimdagi faoliyat jarayonining xarakteri xizmat qiladi. Lekin shaxsning shaxsiy xatti-harakatlari, psixik holatlari ham uning o'zi uchun nazorat obyekti bo'lishi mumkin. Aynan oxirgi vaziyatda, ya'ni shaxsning o'z psixik sohasini nazorat qilishida, biz o'zini-o'zi boshqarishni ko'ramiz.

“Bir tomondan, o'zini-o'zi boshqarish shaxsning o'zi tomonidan nazorat qilinadigan va tekshiriladigan holatlarsiz amalga oshmaydi. Boshqa tomondan esa, o'zini-o'zi nazorat qilishning tarkibida “hamisha bo'lishi kerak”, degan etalon ishtirok etadi. Boshqarish va etaloning qay darajada mos tushishi taqqoslash operatsiyalari vositasida aniqlanadi. Agar boshqarishning oxirida biror bir fakt keltirilmasa bu ularning orasidagi mutanosiblik mavjudligidan dalolat beradi”.

Sportchi faolligining har xil ko'rishlari ichida o'zini-o'zi hissiy boshqarish alohida o'ziga xos shakldan iboratligi bilan ajralib turadi. O'zini-o'zi boshqarish sportchining o'z xatti-harakatlarini (xulq-atvorini) o'zi boshqarishini, u yoki bu xususiyatli intilish va istaklarini tormozlashni talab qiladi, binobarin, u anglanilgan turlicha harakatlar tizimi mujassam bo'lishini nazarda tutadi. hissiy irodaviy faoliyat mohiyati shunda ko'zga tashlanadiki, bunda sportchi o'zini o'zi boshqaradi, o'zini

qo'lga oladi, o'zining xususiy ixtiyorsiz impulsiv tomonlarini nazorat etadi, hatto zarurat tug'ilsa, u holda ularni tamoman yo'qotadi ham.

Hissiyot paydo bo'lishining bosh omili-sportchi tomonidan faoliyatning turli tarkiblarining hissiy harakatlarni tizimli tarzda tatbiq etilishi bunday ish-harakatlarda ong bilan mujassamlashuvchi sportchining faolligidir. O'zini-o'zi hissiy boshqarish faoliyati sportchi tomonidan keng qo'lamda anglanilgan va ruhiy jarayonlarni amalga oshirish xususiyati bo'yicha hissiy irodaviy zo'r berishni talab qiladigan aqliy amallarni taqozo etadi. Bunday aqliy amallar favquloddagi vaziyatni baholash, kelgusida amalga oshirishga mo'ljallangan harakatlar uchun vositalar va operatsiyalar tanlash, maqsad ko'zlash va unga erishishning usullarini saralash, ularni tatbiq etish uchun muayyan qaror qabul qilish kabilar bo'lib hisoblanadi. Ushbu amallarning barchasi hissiy faoliyatning operatsional tomoni deb baholanadi.

Shuni alohida ta'kidlash joizki, ba'zi psixologik holatlarda, vaziyatlarda o'zini-o'zi hissiy boshqarish faoliyati sportchining butun hayot yo'lini aniqlab beradigan, uning ijtimoiy-psixologik qiyofasini namoyon qiladigan va ma'naviy-axloqiy qadriyatini ro'yobga chiqarishga yordam beradigan qarorga kelish bilan uyg'unlashadi. Shuning uchun bunday hissiy irodaviy harakatlarni amalga oshirish jarayonida sportchi ongli harakat qiluvchi sub'ekt tariqasida ham ularning kashfiyotchisi, ham bir davrning o'zida ijrochisi (bajaruvchi) bo'lib ishtirok etadi. Mazkur holatda sportchi o'zida to'kis mujassamlangan qarashlari tizimiga (dinamik stereotipiga), iymon-e'tiqodiga, ishonch va dunyoqarashiga, qadriyatiga, hayotiy munosabatlari majmuasiga, aql-zakovatiga, ma'naviyatiga asoslangan holda ongli yo'l tutadi.

Sportchining hayot yo'lida qadriy xususiyat kasb etuvchi javobgarlik hissiy irodaviy harakatlarni tatbiq qilishda uning miyasiga mujassamlashgan, anglanilgan barcha ijtimoiy-psixologik shartlangan fazilatlar, sog'lom fikr, ustuvor hissiyot tariqasida faollashadi, mustahkamlanadi hamda baholash, qarorga kelish, tanlash, ijro etish jarayonlariga ta'sir qilib, umumiy hamkorlik tizimida o'z izini qoldiradi. Javobgarlik hissi shaxs ma'naviyati, ruhiyati, qadriyati namoyon bo'lishi, kechishi, takomillashishi bosqichlarining boshqaruvchisi, ongli turtkisi, sifatining ko'taruvchisi funktsiyasini bajaradi.

R.M.Zagaynov, chempion sportchi irodasining alohida ajralib turuvchi xususiyati, uning irodasi shaxsning faoliyatda ishtirok etuvchi barcha psixologik tizimlari bilan "bog'lanish kanallariga" ega ekanligini ta'kidlab, bir necha parametrlarni ko'rsatadi.

Sporchi hissiyotlari, agar irodasiga qaratilgan maqsadga mos kelmasa, u holda hissiyotlar irodaga salbiy ta'sir qilishi mumkin. Bunday hollarda hissiyotlarning salbiy ta'siri irodani tormozlashtiradi. Ko'pincha qat'iyatsizlik, beqarorlik va irodani ojizligi shunday hissiyotlar ta'siri ostida voqe bo'ladi. Ba'zan iroda kuchini ishga solib ortiqcha ixtiyorsiz harakatlarni quvvatlovchi hissiyotlarni cheklashga, ularni

kuchsizlantirishga yoki batamom yo'qotib yuborishga to'g'ri keladi. Yuqorida aytib o'tilganidek, mana shunday hollarda iroda kuchining alohida sifatlari bo'lgan vazminlik va o'zini tuta bilish sifatlari ko'rinadi.

Xususan, Ye.V.Eydman o'pkada nafasni ushlab turish mashqidan foydalangan xolda sabr-toqatlilik sifatining yosh bilan bog'liq hususiyatlarini ochib bera olmaydi. Balkim bu tadqiqot olib borilgan tekshiriluvchilarning kamsonliligi bilan bog'liqdir. Bu vaqtda bu bilan birga shu narsa aniq bo'ldiki, kichik sinf o'quvchilarida hissiy irodaviy zo'r berish tashqi stimulyatsiya bilan bog'liq bo'lsa, yuqori sinf o'quvchilarida esa bunda ichki qiziqish bilan kechar ekan. Masalan, o'zini yengish, xayoliy musobaqa. Sport psixologiyasida irodaning o'rganilishida asosan, hissiy irodaviy sifatlari va hissiy irodaviy zo'r berishlikka e'tibor qaratiladi.

Xususan, Ye.V.Eydman o'pkada nafasni ushlab turish mashqidan foydalangan xolda sabr-toqatlilik sifatining yosh bilan bog'liq hususiyatlarini ochib bera olmaydi. Balkim bu tadqiqot olib borilgan tekshiriluvchilarning kamsonliligi bilan bog'liqdir. Bu vaqtda bu bilan birga shu narsa aniq bo'ldiki, kichik sinf o'quvchilarida hissiy irodaviy zo'r berish tashqi stimulyatsiya bilan bog'liq bo'lsa, yuqori sinf o'quvchilarida esa bunda ichki qiziqish bilan kechar ekan. Masalan, o'zini yengish, xayoliy musobaqa.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ахмадов, Н. Р. (2022). Социально-психолого-педагогическая реабилитация дезадаптированных подростков. *Science and Education*, 3(2), 1045-1053.
2. Axmadov, N. R. (2022). Deadaptatsiya va uning o'smir xulqida na'moyon bo'lishi. *Science and Education*, 3(3), 389-395.
3. Nazir, A. (2022). SOCIO-PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE REHABILITATION OF DISADAPTED ADOLESCENTS. *Integration of Pragmalinguistics, Functional Translation Studies and Language Teaching Processes*, 377-380.
4. Rustamov, S. (2021). Usage Method of SPSS Software in the Processing of Psychological Data. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 7(7).
5. Рустамов, Ш. Ш. (2022). ОСОБЕННОСТИ МАТЕМАТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПРАКТИЧЕСКИЙ ПСИХОЛОГОВ. *INTEGRATION OF SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE. SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL*, 3(3), 59-64.
6. Рустамов, Ш. Ш. (2022). Корреляционный анализ пример по психологии. Корреляции в психологии. *Science and Education*, 3(3), 1100-1106.

7. Ахмедов, А. А., & Зикиряева, М. М. (2020). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ФОРМИРОВАНИЯ СОЦИАЛЬНОГО ВООБРАЖЕНИЯ У ПОДРОСТКОВ. *Новый день в медицине*, (1), 151-154.

8. Гайбуллаев, А. А. Психология: происхождение и структура научного факта. *Вестник интегративной психологии*, 19(19), 115-119.

9. G'aybulloyev, A. A. (2021). Sportchilarda hissiy-irodaviy sifatlar shakllanishining psixologik mexanizmlari. *Psixologiya ilmiy jurnali*, 92-96.

10. Abdurozikovna, S. D. (2014). Social intelligence: general defining moment. *Austrian Journal of Humanities and Social Sciences*, (3-4), 154-155.

11. Гайбуллаев, А. А. Психология: происхождение и структура научного факта. *Вестник интегративной психологии*, 19(19), 115-119.

12. ҲАКИМОВА, Ф. Х. Мослаша олмаслик хусусиятларининг мактабгача ва кичик мактаб ёшидаги болаларда турли психологик кўринишлари. *PSIXOLOGIYA Учредители: Бухарский государственный университет*, (4), 86-88.

13. Sarvinoz, Q. (2022). EMOTIONAL UNDERSTANDING OF INDIVIDUALS THE ROLE OF EMOTIONS. *ResearchJet Journal of Analysis and Inventions*, 3(1), 12-18.

14. Qosimova, S. B. (2021). O'SMIRLIK DAVRIDAGI O'QUVCHILARDA IJTIMOIIY INTELEKT MUAMMOSINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. *Oriental Art and Culture*, 2(4), 554-559.

15. Исматова, Д. Т. (2020). ОТА-ОНАЛИК МАЪСУЛИЯТИНИНГ ФАРЗАНДЛАР ТАРБИЯСИГА ПСИХОЛОГИК ТАЪСИРИ. *Oriental Art and Culture*, 1(3), 452-456.

16. Ismatova, D. T. Y. (2021). Oiladagi ajrimlar psixologik muammosi sifatida. *Oriental Art and Culture*, (8), 184-190.

17. Murtazoyevna, Q. D., & Jamilovna, A. Z. (2021). FEATURES OF EMOTIONS IN THE UPBRINGING OF CHILDREN. *ResearchJet Journal of Analysis and Inventions*, 2(04), 60-64.

18. Murtazoyevna, Q. D. (2021). Yosh oilalarda oilaviy munosabatning shakllanishining psixologik xususiyatlari.

19. Жумаев, Н. З. (2022). Мотивация агрессивного поведения у педагогов. *Science and Education*, 3(3), 969-974.

20. Жумаев, Н. З. (2022). Проявление агрессии в профессиональной деятельности учителя. *Science and Education*, 3(2), 1132-1139.

21. Roziyev, U. (2021). ХАРАКТЕРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ СОЦИОФОБИИ У ПОДРОСТКОВ. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 7(7).

22. Umedjanova, M. L., Salikhov, S. M., & Salikhov, T. M. (2022). The Role of National Education in Preparing Young People for Family Life. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 2(2), 271-276.

23. Salixov, S. M., & Salixov, T. M. (2022). Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchisining kasbiy tayyorgarligini shakllantirish. *Science and Education*, 3(3), 1013-1019.

24. Салихов, Т. (2021). Psychological Characteristics Of Increasing Cognitive Activity In Elementary School Students. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 7(7).

25. Ахмедова, З. Ж. (2021). Issues of formation of youth preparation for family life *European Scholar Journal (ESJ)* Available Online at: <https://www.scholarzest.com> Vol. 2 No. 4.

26. Ахмедова, З. Ж. (2020). Психологические основы развития возможностей интеллектуального творчества молодежи в образовательном процессе. *Academy Научно-методический журнал*, 5, 56.

27. Назарова, М. М. К. (2022). Профилактика девиаций в подростковый период. *Science and Education*, 3(2), 1306-1312.

28. Nazarova, M. (2021). THE ROLE OF RELIGIOUS PSYCHOLOGY IN PERSONAL EDUCATION. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 7(7).

29. Назаров, А. М., & Рустамов, Ш. Ш. (2019). АНАЛИЗ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ДАННЫХ С ПОМОЩЬЮ ПРОГРАММЫ SPSS. ББК 71.0 И74 Редакционная коллегия Ответственный редактор, 187.

30. Зарипова, Г. К., & Рамазонов, Ж. Ж. (2019). Информационная безопасность (обязанности). *Научные исследования*, (1 (27)).